KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 17 päivänä maaliskuuta 1999,

Saksan Bremenin osavaltion toteuttamasta ja suunnittelemasta tuesta Lürssen Maritime Beteiligungen GmbH & Co. KG:lle

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 756)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(1999/763/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artikloiden mukaisesti antanut muille asianomaisille mahdollisuuden esittää huomautuksensa [1] ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

Handelsblattissa 9 päivänä syyskuuta 1997 julkaistusta artikkelista komissio sai tietoonsa, että Bremenin osavaltio oli toteuttanut Lürssen Maritime Beteiligungen GmbH & Co. KG:n hyväksi rahoitustoimet, joita tämä päätös koskee. Komissio pyysi kirjeellä 15 päivältä syyskuuta 1997 kyseisistä toimenpiteistä tietoja, jotka Saksa toimitti kirjeellä 24 päivältä lokakuuta 1997.

Komissio ilmoitti Saksalle kirjeellä 30 päivältä maaliskuuta 1998 päätöksestään aloittaa näitä toimenpiteitä koskeva EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely. Saksa toimitti huomautuksensa kirjeellä 19 päivältä toukokuuta 1998.

Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* [2]. Komissio kehotti muita asianomaisia toimittamaan kyseisiä toimenpiteitä koskevat huomautuksensa.

Komission saamat huomautukset toimitettiin Saksalle, joka otti niihin kantaa kirjeellä 21 päivältä lokakuuta 1998.

II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TOIMENPITEISTÄ

Bremer Vulkan Verbund AG, jäljempänä 'BVV', merenkulkutekniikan alan holdingyhtiö, jolla oli osakkuuksia lähinnä laivanrakennusalalla mutta myös koneenrakennusta harjoittavissa ja sähkölaitteita valmistavissa yhtiöissä ja jonka kotipaikka oli Bremen, joutui vuoden 1995 lopulla äkillisesti taloudellisiin vaikeuksiin. Toimivaltainen tuomioistuin aloitti 1 päivänä toukokuuta 1996 Saksan lain mukaisen konkurssimenettelyn. BVV:llä oli 100 prosentin osakkuus BVM Beteiligungs GmbH:ssa, joka oli ainoa omistaja Bremer Vulkan Marine Schiffbau GmbH:ssä, jäljempänä 'BVM', pienessä yrityksessä, jonka tehtävänä oli hankkia sotalaivojen rakennusurakoita. Kyseinen yhtiö perustettiin yhdessä Preussag und Thyssenin kanssa lähinnä siksi, että voitaisiin osallistua enintään 3 miljardin Saksan markan suuruista Saksan fregattiohjelmaa (F-124) koskevaan tarjouskilpailuun. Tämän yhtiön osalta ei aloitettu konsernin kaatumisen puitteissa konkurssimenettelyä.

Koska BVM:llä oli mahdollisuudet osallistua uusien fregattien rakentamiseen, Lürssen Maritime Beteiligungen GmbH & Co. KG, jäljempänä 'LMB', päätti hankkia osakkuuden yhtiössä. LMB on Friedrich Lürssen Werft GmbH:n holdingyhtiö, jäljempänä 'Lürssen'; Lürssen puolestaan on Bremenin pohjoisosassa sijaitseva keskisuuri telakka, joka rakentaa ennen kaikkea sotalaivoja, erityisesti pieniä sotalaivoja (miinanraivaajia, miinalaivoja ja monikäyttölaivoja) mutta erikoistuu toisinaan myös huvialuksiin ja matkustaja-aluksiin. Vuosina 1988—1998 sotalaivojen osuus Lürssenin liikevaihdosta oli [...] (*).

[1] EYVL C 252, 11.8.1998, s. 4.
[2] Ks. alaviite 1.

(*) Luottamuksellisten tietojen paljastamisen estämiseksi on päätöksen tätä toisintoa toimituksellisesti muutettu merkiten muutetut kohdat hakasulkeilla ja tähdellä.

Käytäessä neuvotteluja, joihin Bremenin osavaltion viranomaiset osallistuivat, LMB lupautui ottamaan palvelukseensa 100 entistä työntekijää ja 10 oppisopimuskoulutuksessa olevaa. Määrä koostui sekä BVM:n työntekijöistä että työntekijöistä, jotka olivat työskennelleet entisessä Bremer Vulkanwerft GmbH:ssä, jäljempänä 'BVW', sotalaivojen rakentamisessa. LMB ilmoitti, että kyseisiä työntekijöitä tarvittaisiin oikeastaan vain F-124-hankkeessa, joka tosin oli lykätty vuoteen 2000. Tässä yhteydessä Bremenin osavaltio ilmoitti olevansa valmis osallistumaan 4,6 miljoonalla Saksan markalla (2,3 miljoonalla eurolla) kyseisten työntekijöiden työllistämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Lisäksi Bremenin osavaltion yksin hallitsema Hanseatische Industrie Beteiligungen GmbH, jäljempänä 'HIBEG', luopui BVM:lle myönnettyyn lainaan liittyvistä 5 miljoonan Saksan markan (2,5 miljoonan euron) saatavista sekä koroista, joiden määrä ei ole tiedossa, ja jotka liittyivät BVM:lle myönnettyyn lainaan. Kyseisellä määrällä korotettiin BVM:n omaa pääomaa ja vähennettiin sen ylivelkaantumista.

Tämän lisäksi Bremenin osavaltio oli valmis myöntämään enintään 900 000 Saksan markan (450 000 euron) tuen, joka vastaa 15:tä prosenttia suunnitelluista 6 miljoonan Saksan markan investoinneista.

Komissio katsoi, että mainitut Bremenin osavaltion rahoitustoimet olivat EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa ja laivanrakennusteollisuudelle myönnettävästä tuesta 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/684/ETY ([3]), jäljempänä 'seitsemäs direktiivi', 1 artiklan d kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Se katsoi, että Bremenin osavaltion osallistuminen LMB:n työllistämistä BVM:n ja BVW:n entisistä työntekijöistä aiheutuviin kustannuksiin samoin kuin HIBEGin luopuminen saatavista oli toimintatukea ja aiottu osallistuminen suunniteltujen investointien kustannuksiin oli investointitukea. Tuesta hyötyisi Lürssen, joka laajensi laivanrakennuskapasiteettiaan hankkimalla osakkuuden BVM:ssä ja aikoi lisäksi osallistua Saksan laivastolle toimitettavien sotalaivojen rakentamiseen.

Seitsemännen direktiivin 5 artiklan mukaan toimintatukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana ainoastaan, jos sen määrä ei ole suurempi kuin telakan liikevaihdon perusteella laskettava sopimuskohtaisen tuen katto ja jos jäsenvaltio näyttää toteen, että tuki on tarpeen telakan toiminnan ylläpitämiseksi. Saksan hallitus ei ole kuitenkaan näyttänyt tätä toteen eikä ilmoittanut, että toimintatuella olisi tarkoitus varmistaa Lürssenin toiminnan jatkuminen.

Seitsemännen direktiivin 6 artiklan mukaan investointitukea saa myöntää vain silloin, kun tuki on osa rakenneuudistussuunnitelmaa, johon ei sisälly kapasiteetin laajentamista, tai silloin, kun tuki on suoraan sidoksissa peruuttamattomaan laivanrakennuskapasiteetin vähentämiseen kyseisen jäsenvaltion muilla telakoilla. Investoinnit eivät kuitenkaan liittyneet Lürssenin rakenneuudistukseen; tavoitteena ei myöskään ollut vähentää vaan pikemminkin lisätä Lürssenin kapasiteettia, jota voitaisiin käyttää seitsemännen direktiivin soveltamisalaan kuuluvaan kauppalaivojen rakentamiseen.

Tämän vuoksi komissio epäili, voitaisiinko tukitoimenpiteitä pitää EY:n perustamissopimuksen ja seitsemännen direktiivin nojalla yhteismarkkinoille soveltuvina.

III **MUIDEN ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET**

LMB ja BVM ovat toimittaneet komissiolle yhteisen huomautuksen. Ne yhtyvät Saksan kirjeessä 19 päivältä toukokuuta 1998 esittämään näkemykseen ja katsovat, että kaikkia rahoitustoimia on pidettävä toimenpiteinä, jotka Saksa voi toteuttaa EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi. Sotalaivojen rakentaminen kuuluu Saksan keskeisiin turvallisuusetuihin, eikä EY:n perustamissopimuksen 92 artiklaa eikä seitsemättä direktiiviä voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan soveltamisalalla.

IV **SAKSAN HUOMAUTUKSET**

Bremenin osavaltion osallistumisesta 4,6 miljoonalla Saksan markalla (2,3 miljoonalla eurolla) työllistämiskustannuksiin Saksa toteaa, että BVM on yritys, joka toimii nyt ja tulevaisuudessa ainoastaan sotalaivojen rakentamisen alalla. Ylimääräiset 100 työntekijää palkattiin osana myöhemmin toteutettavaa F-124-hanketta, joka koskee kolmen fregatin rakentamista Saksan laivastolle, ja ovat tarpeen fregattitilauksen hoitamiseksi. Työntekijät siirrettiin lokakuussa 1997.

Koska fregatit rakennetaan vasta vuonna 2000, kyseiset työntekijät ovat jonkin aikaa ilman töitä. Bremen on maksanut näiden työntekijöiden työllistämisestä ja töiden puuttumisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi 4,6 miljoonaa Saksan markkaa (2,3 miljoonaa euroa). Summa ei kuitenkaan kata kaikkia kustannuksia, joita aiheutuu telakalle niin kauan kuin fregattitilaus ei vielä tai täysin työllistä näitä työntekijöitä.

Jotta vähennettäisiin tappioita, joita sotalaivojen rakentamiselle ja erityisesti fregattitilaukselle aiheutuu ylimääräisten työntekijöiden ollessa ilman töitä tai vajaatyöllistettyjä, kyseiset työntekijät osallistuivat vuosina 1997/1998 Indonesialle toimitettavien erittäin nopeiden autolauttojen rakentamiseen. Jos heitä ei olisi ollut, kiireisimpinä aikoina, jolloin vakinaiset työntekijät eivät riittäneet, Lürssenin olisi täytynyt lainata muualta työntekijöitä, jotka olisivat olleet puolet kalliimpia kuin kyseiset telakalle siirretyt työntekijät.

([3]) EYVL L 380, 31.12.1990, s. 27, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 94/731/EY, EYVL L 351, 31.12.1994, s. 10.

Saksa toteaa 5 miljoonan Saksan markan (2,5 miljoonan euron) suuruisista saatavista luopumisesta, että vuoden 1997 lopussa BVM sai oman pääoman korottamista varten HIBEGiltä 5 miljoonan Saksan markan (2,5 miljoonan euron) lainan, jotta se voisi edelleen osallistua F-124-ohjelmaan. Tämä määrä on maksettu BVM:lle. Lainasopimuksessa määrätään, että laina ja sen korot annetaan anteeksi, jos lainaa ei ole maksettu takaisin ja myyntitulot, joita saadaan myytäessä osakkuus BVM:ssä kolmansille, eivät riitä takaisinmaksuun. Näin tapahtui LMB:n hankkiessa osakkuuden BVM:ssä, koska kyseisenä ajankohtana lainaa ei ollut maksettu takaisin eivätkä myynnistä saadut tulot riittäneet sen takaisinmaksuun, ja siten takaisinmaksusta luovuttiin lainsopimuksen mukaisesti.

Investointituesta Saksa toteaa, että LMB osti Bremen-Vegesackissa sijainneen entisen BVW-telakan konkurssipesän hoitajalta koko laitoksen mukaan lukien telakka, laiturit ja varusteet. BVM:n oli tarkoitus käyttää laitosta sotalaivojen rakentamiseen, ja laitoksella suunnitellut investoinnit oli myös tarkoitettu tätä varten. Saksan antamien tietojen mukaan LMB oli nimenomaan luvannut, että se ei käytä hankkimaansa telakkaa ja sitä ympäröivää aluetta kauppalaivojen rakentamiseen, korjaamiseen tai muuntamiseen. Lisäksi se oli sitoutunut jatkamaan sotalaivojen rakentamista Bremer-Vegesackissa vähintään 31 päivään joulukuuta 2002. Siten entisen BVW:n kauppalaivojen rakentamis-, korjaamis- ja muuntamiskapasiteetti on poistettu käytöstä.

Saksa viittaa tuesta Bremer Vulkanwerft GmbH:lle 21 päivänä toukokuuta 1997 tehtyyn komission päätökseen 97/616/EY ([4]), jossa todetaan seuraavaa: ”Konkurssipesän hoitaja aikoo lähiaikoina myydä osuudet Bremer Vulkan Marineschiffbau GmbH:lle, joka on Bremer Vulkan Verbund AG:n tytäryhtiö, ja BVW:n omistuksessa olevan telakan Friedrich Lürssen Werft GmbH:lle. Saksa on vakuuttanut konkurssipesän hoitajan nimissä, että kyseistä telakkaa käytetään ainoastaan sellaiseen toimintaan, joka ei ole direktiivissä 90/684/ETY tarkoitettua laivanrakennusta. Tosiasiallisesti Friedrich Lürssen Werft aikoo käyttää telakkaa sota- ja huvialusten rakentamiseen, joka ei kuulu mainitun direktiivin soveltamisalaan” ... ”Odotettavissa oleva telakkahallien myyminen Friedrich Lürssen Werft GmbH:lle ei muuta sitä, että kapasiteetin väheneminen on todellista ja peruuttamatonta. Tosiasiallisesti telakkaa käytetään sota- ja huvialusten rakentamiseen, ja kyseinen toiminta ei kuulu direktiivin 90/684/ETY soveltamisalaan.”

Saksa korostaa, että BVM toimii vain sotalaivojen rakentamisen alalla. Se kiistää, että tukitoimenpiteet hyödyttäisivät Lürsseniä, kuten komissio on väittänyt. Saksan mielestä BVM hyötyy rahoitustoimista ainoastaan sotalaivojen rakentamiseen erikoistuneena yrityksenä. Toimenpiteet mahdollistavat toiminnan jatkamisen sotalaivojen rakentamisen alalla ja erityisesti osallistumisen F-124-fregattiohjelmaan. Näistä syistä Saksa toteaa, että rahoitustoimissa on kysymys toimenpiteistä, jotka Saksa voi toteuttaa EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi.

Saksa selittää, että Saksan liittotasavallan keskeisten turvallisuusetujen turvaaminen merkitsee sitä, että turvataan teollinen vähimmäiskapasiteetti sotateknisten ydintoimintojen säilyttämiseksi sotalaivanrakennuksessa taistelulaivojen osa-alueella. Tämä vähimmäiskapasiteetti toteutettiin vuonna 1994 ottamalla Lürssen mukaan rakentamiseen. Saksa viittaa puolustusministeriön 26 päivänä toukokuuta 1998 Freie Hansestadt Bremenille lähettämään kirjeeseen, jossa todetaan turvallisuuspolitiikan ja sotatarviketeollisuuden etujen edellyttävän, että sotalaivanrakennuksen ydintoiminnot säilyvät Saksan laivaston itsenäisen ja tarpeita vastaavan varustelun perustana. Sotalaivanrakennuksen valmiudet vaikuttavat myös yhteistyökykyyn muiden NATO-maiden ja EU:n jäsenvaltioiden kanssa sekä muiden ystävällismielisten maiden kanssa, joihin on olemassa taloudelliset siteet.

Saksan käsityksen mukaan sotalaivojen rakentaminen on siten osa Saksan keskeisten turvallisuusetujen turvaamista eikä EY:n perustamissopimuksen 92 artiklaa eikä seitsemättä direktiiviä voida soveltaa sidoksissa EY:n perustamissopimuksen 223 artiklaan.

V ARVIO TOIMENPITEISTÄ

Bremenin osavaltion rahoitustoimissa on kyse toimenpiteistä, jotka toteutettiin valtion varoilla ja joista hyötynyt yritys toimii alalla, jolla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa. Kyseisten toimenpiteiden avulla kevennetään osittain yrityksen toiminta- ja investointikustannuksia siten, että saa taloudellista etua verrattuna sellaisiin yrityksiin, joita ei tueta rahallisesti. Tästä syystä toimenpiteissä on kyse EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuesta. Komissio toteaa, että toimenpiteistä ei ilmoitettu komissiolle EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Komissio toteaa, että sekä Saksa että asiassa mukana olevat BVM ja LMB viittaavat kyseisiä rahoitustoimia koskevissa huomautuksissaan EY:n perustamissopimuksen 223 artiklaan. EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdassa todetaan seuraavaa:

”1. Tämän sopimuksen määräykset eivät estä soveltamasta seuraavia sääntöjä: ...

b) jokainen jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteet, jotka se katsoo tarpeellisiksi keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi ja jotka liittyvät aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan; nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan saa heikentää sellaisten tuotteiden kilpailun edellytyksiä yhteismarkkinoilla, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön.”

([4]) EYVL L 250, 13.9.1997, s. 10.

Komissio toteaa Saksan toimittamien tietojen perusteella, että Lürssen toimii lähes yksinomaan sotalaivanrakennuksen alalla. Lürssenin liikevaihdosta vuosina 1988—1998 [...] * prosenttia kertyi sotalaivanrakennuksesta. BVM, josta tuli LMB:n oston myötä Lürssenin tytäryhtiö, toimii yksinomaan sotalaivanrakennuksen alla ja osallistuu tällä hetkellä Saksan laivaston fregattiohjelmaan. LMB:lle siirtyneet 100 työntekijää ovat BVM:n entisiä työntekijöitä ja työntekijöitä, jotka toimivat aikaisemmin BVW:n sotalaivanrakennuksessa. Heillä on siten alalla tarvittava kokemus ja vaadittavat taidot. Saksan ja asianomaisten tietojen mukaan nämä työntekijät tarvittiin hoitamaan fregattitilaus. HIBEGin BVM:lle myöntämällä lainalla oli tarkoitus jatkaa BVM:n osallistumista fregattiohjelmaan. LMB:lle suunniteltu investointituki oli tarkoitus käyttää yksinomaan LMB:n entiseltä BVW:ltä ostaman telakan laajentamiseen, jotta kyseistä telakkaa voitaisiin käyttää vähintään 31 päivään joulukuuta 2002 sotalaivojen rakentamiseen. Kaikki toimenpiteet koskevat siten sotalaivanrakennusta ja erityisesti liittotasavallan laivaston fregattiohjelmaa.

Saksan käsityksen mukaan sotalaivanrakennuksen vähimmäiskapasiteetin säilyttäminen on osa Saksan keskeisten turvallisuusetujen turvaamista. Tätä käsitystä vahvistaa puolustusministeriön kirje Freie Hansestadt Bremenille. Komissio hyväksyy tämän perustelun siinä määrin kuin kyseiset rahoitustoimet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä yhteismarkkinoilla, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön.

Saksan antamien tietojen perusteella komissio toteaa, että nimenomaan fregattitilauksen hoitamiseksi palkattuja työntekijöitä käytettiin tai käytetään tulevaisuudessa sotalaivanrakennuksen ulkopuolella vain heidän osallistuessaan vuosina 1997/1998 Indonesian tilaamien nopeiden autolauttojen rakentamiseen. Tässä oli kyse komission 27 päivänä maaliskuuta 1996 hyväksymästä kehitysapuhankkeesta ([5]). Jos mainittuja työntekijöitä ei olisi voitu käyttää kyseisessä urakassa, Lürssenin olisi pitänyt lainata työntekijöitä, jotka olisivat olleet puolet kalliimpia kuin BVM:ltä ja BVW:ltä siirretyt työntekijät. Kyseessä oleva tuki ei kuitenkaan kata kustannuserotusta. Lürssen ei siten saanut työntekijöiden käyttämisestä taloudellista hyötyä. Kyseiset toimenpiteet eivät siten heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä yhteismarkkinoilla, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön.

Saatavista, joista HIBEG luopui, komissio toteaa, että laina myönnettiin BVM:lle, joka on yksinomaan sotalaivoja rakentava yritys, jotta se voisi jatkaa osallistumistaan Saksan laivaston fregattiohjelmaan. Tämäkään toimenpide ei siten heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä yhteismarkkinoilla, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön.

([5]) Tuki N 87/96, EYVL C 215, 25.7.1996.

Entisen BVW:n telakan ja siihen kuuluvan alueen laajentamiseksi toteutettavasta investointihankkeesta todetaan tuesta Bremer Vulkanwerft GmbH:lle 21 päivänä toukokuuta 1997 tehdyssä komission päätöksessä 97/616/EY ([6]) selkeästi, että telakkaa ja siihen kuuluvaa aluetta voidaan käyttää vain sotalaivojen ja sellaisten laivojen rakentamiseen, jotka eivät kuulu seitsemännen direktiivin soveltamisalaan. Suunniteltu tuki koskee vain tätä alaa. Jos investointi koskee telakan käyttöä sotalaivojen rakentamiseen, toimenpide ei heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä yhteismarkkinoilla, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön.

Jos investointi sen sijaan koskee telakan ja siihen kuuluvan alueen käyttöä muiden laivojen rakentamiseen, toimenpide vaikuttaa kyseisten laivojen valmistuksesta käytävään kilpailuun.

Saksan antamien tietojen mukaan telakkaa käytetään ainoastaan sotalaivojen ja suurten huvialusten rakentamiseen, muuntamiseen ja korjaamiseen. Notaarin vahvistama sopimus takaa, että Bremen-Vegesackissa ei rakenneta kauppalaivoja ainakaan ennen 31 päivää joulukuuta 2003. Tämän jälkeen kyseisen toiminnan aloittaminen telakalla edellyttää komission hyväksyntää. Tällä tavoin varmistetaan, että entisen Bremer Vulkan Werftin toiminnan lopettaminen kauppalaivojen rakentamisen alalla on päätöksen 97/616/EY mukaisesti lopullista.

Komissio toteaa, että Saksan lupauksen mukaan telakkaa käytetään ainoastaan sotalaivojen ja suurten huvialusten rakentamiseen, muuntamiseen ja korjaamiseen, mikä ei kuulu seitsemännen direktiivin soveltamisalaan. Koska telakkaa käytetään myös huvialusten rakentamiseen, investointitukea on arvioitava EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan nojalla.

Komissio toteaa lisäksi, että suunniteltu 900 000 Saksan markan (450 000 euron) investointituki on osa komission hyväksymää liittovaltion ja osavaltion yhteistä ohjelmaa alueellisen talousrakenteen parantamiseksi (Gemeinschaftsaufgabe "Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur") ([7]) ja sen osuus on 15 prosenttia suunnitellusta 6 000 000 Saksan markan kokonaisinvestoinnista. Siten myös huvialuksia koskeva investointituki on EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuvaa.

Tämän vuoksi komissio katsoo, että Bremenin osavaltion toimenpiteet sotalaivanrakennuksen ja LMB:n hyväksi kuuluvat EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalaan. Siten EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa ei voida soveltaa näihin toimenpiteisiin.

([6]) Ks. alaviite 4.
([7]) EYVL C 341, 11.11.1997, s. 4.

Tässä yhteydessä komissio kehottaa Saksaa kiinnittämään huomioita laivanrakennusteollisuudelle myönnettävän tuen uusien sääntöjen vahvistamisesta 29 päivänä kesäkuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1540/98 ([8]) 11 artiklan 2 kohtaan. Kyseisen säännöksen mukaan niiden laivanrakennus-, laivankorjaus- ja laivakonversioyritysten, jotka toimivat sekä kaupallisella että sotilaallisella alalla, on liitettävä säännöllisiin selvityksiinsä auktorisoidun tilintarkastajan todistus, jossa varmistetaan yleisten kulujen osuus näillä kahdella alalla. Lisäksi on toimitettava erilliset tiedot liikevaihdosta kaupallisella ja sotilaallisella alalla.

VI **LOPPUPÄÄTELMÄ**

Komission mielestä Bremenin osavaltion rahoitustoimet sotalaivanrakennuksen hyväksi ovat toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen Saksan keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseksi EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti. Siten näihin toimenpiteisiin sovelletaan EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohtaa. Koska EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan soveltaminen estää muiden määräysten soveltamisen, EY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklaa ei sovelleta tässä asiassa.

Koska 900 000 Saksan markan (450 000 euron) investointituki koskee huvialusten rakentamista, muuntamista tai korjaamista, se on EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuvaa,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Toimenpiteet, jotka Saksa on toteuttanut tai toteuttaa sotalaivanrakennuksen ja Lürssen Maritime Beteiligungen GmbH & Co. KG:n hyväksi ja joiden suuruus on yhteensä 10,5 miljoonaa Saksan markkaa (5,25 miljoonaa euroa), ovat tarpeen Saksan keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseksi EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti. Sen vuoksi EY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklaa ei sovelleta tässä asiassa.

Koska 900 000 Saksan markan (450 000 euron) investointituki koskee huvialusten rakentamista, muuntamista tai korjaamista, se on EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuvaa.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 17 päivänä maaliskuuta 1999.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen

([8]) EYVL L 202, 18.7.1998, s. 1.